

Bezgłówna psychoza: epizod psychotyczny u osoby niesłyszącej w kontekście deprivacji sensoryczno-językowej – opis przypadku i trudności diagnostyczne

Kaja Hanna Karakuła*, Michał Mazur, Paweł Krukow

Zakład Neuropsychiatrii Klinicznej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp: Rozpoznanie zaburzeń psychotycznych opiera się przede wszystkim na informacjach uzyskiwanych od pacjenta oraz interpretacji obserwowanego zachowania. Z tego względu diagnostyka osób niesłyszących stanowi szczególne wyzwanie. Ograniczona możliwość komunikacji werbalnej oraz odmienny rozwój językowy mogą istotnie utrudniać ocenę obrazu psychopatologicznego i różnicowanie objawów psychotycznych z zaburzeniami wynikającymi z ograniczonej kompetencji językowej. W praktyce klinicznej problem ten nasila się przy ograniczonym dostępie do tłumacza oraz braku personelu przygotowanego do pracy z osobami niesłyszącymi.

Metody: Przedstawiono retrospektywną analizę przypadku 30-letniego pacjenta z obustronną głuchotą czuciowo-nerwową od urodzenia, hospitalizowanego psychiatrycznie z powodu narastającej dezorganizacji zachowania, pogorszenia funkcjonowania oraz objawów psychotycznych. Analizie poddano przebieg objawów psychopatologicznych, proces diagnostyczny oraz odpowiedź na zastosowane leczenie.

Wyniki: Pacjent od dłuższego czasu funkcjonował w nasilonej izolacji społecznej, z ograniczonym kontaktem z innymi osobami posługującymi się językiem migowym. Kontakt diagnostyczny podczas hospitalizacji był znacznie utrudniony i wymagał udziału tłumacza języka migowego oraz komunikacji pisemnej. Obserwowano dezorganizację myślenia, rozkojarzenie, metonimie, trudności w logicznej organizacji wypowiedzi oraz omamy. W badaniu neurologopedycznym stwierdzono cechy schizofazji oraz zaburzenia mowy związane z niedosłuchem. Po modyfikacji leczenia uzyskano poprawę stanu psychicznego i ustąpienie objawów psychotycznych.

Wnioski: Opisany przypadek sugeruje, że przewlekła deprivacja sensoryczno-językowa, nasilana przez izolację społeczną, mogła odgrywać istotną rolę w rozwoju epizodu psychotycznego. Zasadniczą trudnością kliniczną pozostaje jednak bariera komunikacyjna, ograniczająca możliwość precyzyjnej oceny objawów psychotycznych oraz ich dynamiki.

Słowa klucze: *psychoza, osoba niesłysząca, deprivacja sensoryczn, trudności diagnostyczne, schizofazja*